

Pracovní skupina pro reprodukční imunologii ČSAKI

V září 2015 byla založena Pracovní skupina pro reprodukční imunologii ČSAKI. Společná schůzka českých a slovenských zakládajících členů pracovní skupiny se konala v průběhu 32. sjezdu SSAKI a ČSAKI v říjnu 2015 v Žilině, první a ustavující setkání české pracovní skupiny se konalo dne 12.11.2015 v Centru prevence a léčby alergií a poruch imunity Immunia v Praze, kterého se zúčastnilo celkem 12 členů ČSAKI, zájem o práci ve skupině projevil ale dvojnásobný počet pracovníků (viz seznam níže).

První setkání bylo zaměřeno na představení základních programových bodů a základního smyslu existence pracovní skupiny. Byly upřesněny priority a konkrétní pracovní cíle a úkoly skupiny. Hlavní smysl a cíle pracovní skupiny lze shrnout do těchto bodů:

1. Vypracování nových diagnostických guidelines pro standardní klinickou praxi v reprodukční imunologii.

Pracovní skupina by se měla zaměřit na sjednocení a usnadnění diagnostiky imunopatologií souvisejících s poruchami plodnosti. Spoluprací pracovišť již v České republice existujících by mohlo být dosaženo racionální a velmi dobré diagnostiky těchto někdy velmi složitých stavů. Dostupné a moderní imunologické diagnostické testy v ČR bezesporu existují, avšak ne vždy jsou řádně indikovány a interpretovány. Aktuálně se pohybujeme v neuspokojivě širokých mantinelech, kdy část lékařů s atestací z klinické imunologie vůbec nereaguje na informace pacientky např. o opakovaných potratech a neumí naordinovat ani screeningové imunologické testy. Na druhé straně jsou pracoviště provádějící desítky různých a finančně nákladných laboratorních analýz, jejichž výsledky však přispívají k diagnostice příčin poruch plodnosti jen minimálně nebo vůbec. Vyšetřovací metody v laboratorní reprodukční imunologii se velmi rychle rozvíjejí a jedním z úkolů pracovní skupiny pro reprodukční imunologii je informovat především odbornou veřejnosti o správné indikaci a interpretaci těchto analýz.

V roce 2008 již ČSAKI zformulovala základní diagnostické algoritmy v reprodukční imunologii. Domníváme se, že tyto algoritmy budou postupně revidovány v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky. Jejich okruhy se však nemění: jde o definici nejvhodnějších diagnostických postupů při vyšetřování alo- a autoprotilátek v séru a jiných biologických materiálech (ejakulát, ovulační sekret, folikulární tekutina apod.), vyšetřování leukocytárních subpopulací a jejich funkčních aktivit, event. definování dalších imunopatologií souvisejících s poruchami plodnosti.

Začít bychom tedy měli přípravou revidovaných doporučených diagnostických postupů, které jsou realizovatelné v podmínkách českého zdravotnictví a které budou respektovat především evropské postupy, návody a konsenzusy. Z praktického hlediska bude dobré rozdělit doporučené postupy do metod 1., 2. a 3. volby. Tato doporučení by se následně mohla stát podkladem pro zavedení celostátního systému externího hodnocení kvality vyšetření v reprodukční imunologii.

2. Vypracování doporučených léčebných postupů pro terapii imunologických příčin poruch plodnosti.

V ČR dosud neexistují široce akceptovaná doporučení pro imunomodulační terapii v reprodukční imunologii. Terapie se řídí vlastními zkušenostmi a doporučeními mezinárodních odborných společností (ESRI, ASRI, Euro-Phospholipid Project atd.), avšak při neexistenci národních doporučených terapeutických postupů se v praxi potýkáme s problémy racionálního financování některých finančně náročných léčebných modalit.

3. Navázání těsnější spolupráce s odbornými společnostmi gynekologů a porodníků, endokrinologů, hematologů a urologů.

Úkolem pracovní skupiny by mělo být navázání užší spolupráce se Sekcí asistované reprodukce České gynekologicko-porodnické společnosti ČLS JEP. Aktuální situace v ČR je opět velmi rozdílná: některá pracoviště reprodukční medicíny řadí reprodukčně-imunologická vyšetření k vyšetřovacím metodám první volby, jiná centra vůbec služeb klinických imunologů nevyužívají. Vzájemná spolupráce mezi ČSAKI a ČGPS by mohla vést k vytvoření racionálních postupů, z čehož by mohli profitovat jak pacienti, tak i zdravotnická zařízení a v neposlední řadě zdravotní pojišťovny. Jako praktická se jeví spolupráce se serverem Gynstart, který je jedním z významných zdrojů informací v gynekologii a porodnictví.

Organizačně a v souladu se statutem ČLS JEP se nabízí mezioborová spolupráce prostřednictvím tzv. vyzvaných konzultantů. Budou osloveni odborníci z výše uvedených oborů s žádostí o spolupráci.

4. Zdokonalení spolupráce s akademickými pracovišti.

Důležitým úkolem pracovní skupiny pro reprodukční imunologii ČSAKI je těsnější spolupráce s akademickými pracovišti (Biotechnologický ústav, Mikrobiologický ústav AV ČR, univerzitní pracoviště a další) a snaha o implementaci špičkových výsledků výzkumu do klinické praxe. Již na jaře 2016 bychom měli být schopni představit kolegům z akademických pracovišť výsledky své práce na XXII. Sympóziu reprodukčních imunologů s mezinárodní účastí v Třešti. Budeme usilovat o podporu a spolupráci vyzvaných konzultantů z akademických a univerzitních pracovišť.

5. Zdokonalení spolupráce mezi pracovišti se specializací na reprodukční imunologii v rámci ČR a SR.

Podobným problémům v oblasti diagnostiky a terapie imunologických příčin poruch plodnosti čelí i kolegové na Slovensku. Vzájemná spolupráce členů ČSAKI a SSAKI je tradičně velmi dobrá. Navíc - pro mladé, vzdělané a ekonomicky aktivní pacienty řešící poruchy plodnosti není problémem vybrat si pro diagnostiku a terapii svých zdravotních problémů pracoviště v sousední zemi, pakliže jeho nabídka vyhovuje jejich nárokům. Pracovní skupina pro reprodukční imunologii by proto měla úzce spolupracovat se slovenskými kolegy.

Aktuálně byly zahájeny práce na realizaci bodu 1, tj. členové pracovní skupiny byli vyzváni k pečlivému prostudování dosud platného doporučení ČSAKI (viz Drahošová a kol. Algoritmus pro stanovení parametrů protilátkové a buněčné imunity u žen a mužů s poruchami plodnosti. *Alergie* 4/2010, s.285-291).

Úkoly:

1. kritická revize doporučených postupů;
2. odstranění obsolentních, "home-made" postupů;
3. začlenění nových a uznávaných dg. metod dle *evidence based medicine*;
4. vypracování seznamu vyšetření první volby (analýzy zcela nezbytné, které musí být součástí vyšetření neplodného jedince) a druhé volby (analýzy specializované, náležící především vybraným centrům), ev. třetí volby.

Koordinují: Ing. Š. Luxová, RNDr. Z. Krátká

Termín: 31.1.2016

K tomuto účelu bylo ve webové aplikaci capsa.cz zřízeno úložiště

reprodukciimunologie.capsa.cz. Členové pracovní skupiny získali uživatelská jména a hesla pro vstup do aplikace. V aplikaci bude trvale dostupný pracovní soubor **pracovniskupina_diagnostika.docx**, který bude obsahovat recentní znění návrhu diagnostických guidelines. Při každé nové změně textu budou členové pracovní skupiny vyzváni k vyjádření souhlasu či nesouhlasu s uvedenou změnou. Tímto bychom měli v průběhu nadcházejících týdnů dospět k dohodě na stručných, jasných a přehledných návodech na diagnostické postupy v

základních klinických situacích. Po definitivní shodě na znění doporučení bude návrh postoupen Sekci laboratorní imunologie ČSAKI, event. publikován v odborném tisku.

Příští schůzka Pracovní skupiny pro reprodukční imunologii ČSAKI se bude konat v lednu 2016 v seminární místnosti Fakultní polikliniky Všeobecné fakultní nemocnice v Praze na Karlově náměstí 32. Přesné datum a čas budou upřesněny.

V Praze dne 12.11.2015

Členové Pracovní skupiny pro reprodukční imunologii ČSAKI

** účastníci česko-slovenské schůzky na 32. sjezdu SSAKI a ČSAKI v Žilině*

***na pražské ustavující schůzi z účasti omluveni*

1	Daňková Eva	dankova@immunia.org
2	Drahošová Marcela**	drahosova@fnhk.cz
3	Havranová Marie**	havranova@immunia.org
4	Hybenová Monika	hybenova@yahoo.com
5	Jílek Dalibor*	dalibor.jilek@zuusti.cz
6	Jirásková Alena	alena.jiraskova@synlab.cz
7	Kestlerová Andrea*	1andrea1@centrum.cz
8	Krátká Zuzana	zuzana.kratka@gennet.cz
9	Láníková Zdeňka**	lanikova@viameda.cz
10	Lehovcová Alena	lehovcova@immunia.org
11	Luxová Štěpánka*	stepanka.luxova@gennet.cz
12	Madar Jindřich*	jindra.madar@seznam.cz
13	Malá Eva	mala.eva@fnhk.cz
14	Malíčková Karin*	karin.malickova@vfn.cz
15	Mišunová Lenka*	lenka.misunova@seznam.cz
16	Novotná Bronislava**	bnovotna@fnbrno.cz
17	Procházková Ivana*	ivana.prochazkova@vfn.cz
18	Rohovský Tomáš	rohovsky@volny.cz
19	Šetinová Ivana	setinova@immunia.org
20	Trnková Barbara	barbara.trnkova@synlab.cz
21	Ulčová Gallová Zdenka*	ulcova-gallova@email.cz
22	Vojířová Petra*	petra.vojirova@akicentrum.cz
23	Žižková Jarmila**	zizkova.jarmila@tiscali.cz